

İran Nükleer Anlaşmasının Takvimi

Ağustos 2012

İran Ulusal Direniş Konseyi adlı muhalif örgüt, İran'ın Natanz ve Arak'ta iki gizli nükleer tesis inşa ettiğini açıkladı.

Uluslararası Atom Enerjisi Ajansı (IAEA) İran'ın tüm uranyum işleme ve zenginleştirme faaliyetlerini durdurmasını ve nükleer tesislerini IAEA'nın denetimine açmasını istedi.

12 Eylül 2003

14 Kasım 2004

AB-3 (Almanya, İngiltere ve Fransa) ile İran arasında varılan Paris mutabakatı ile İran, nükleer müzakereler boyunca uranyum zenginleştirme faaliyetlerini askıya aldı.

IAEA Yönetim Kurulu İran'ın nükleer güvenlik anlaşmasına uymadığı ve Ajans ile işbirliği yapmadığı gerekçesiyle İran dosyasının BM Güvenlik Konseyi'ne sevk edilmesine karar verdi.

4 Şubat 2016

11 Nisan 2006

İran, Natanz'da ilk defa yüzde 3,5 oranında uranyum zenginleştirdiğini açıkladı.

BM Güvenlik Konseyi 1696 sayılı kararı ile İran'ın uranyum zenginleştirme ve işleme faaliyetlerini durdurmasını istedi.

31 Temmuz 2006

23 Aralık 2006

BM Güvenlik Konseyi 1737 sayılı kararı ile nükleer ve füze teknoloji transferini yasakladı ve bazı İranlı kurum ve kişilerin mal varlıklarının durdurulmasını istedi.

BM Güvenlik Konseyi 1747 sayılı kararı ile İran'ın uranyum zenginleştirme faaliyetlerini durdurmasını istedi.

24 Mart 2007

3 Mart 2008

BM Güvenlik Konseyi İran'a yaptırımları genişleten 1803 sayılı kararını aldı.

Obama yönetimi ABD'nin İran ile P5+1 grubu (BM Güvenlik Konseyi'nin beş daimi üyesi ve Almanya) arasında yürütülen müzakerelere katılacağını açıkladı.

8 Nisan 2009

25 Eylül 2009

İran'ın Kum yakınlarında Fordo'da yeraltında ikinci nükleer zenginleştirme tesisi kurduğu ortaya çıktı.

İran ve P5+1 grubu, İran'ın elindeki zenginleştirilmiş uranyum rezervini ülke dışına çıkarması karşılığında Tahran Nükleer Reaktörüne yakıt tedarik edilmesini öngören (uranyum-yakıt takası) planı prensip olarak kabul etti.

1 Ekim 2009

9 Şubat 2010

İran yüzde 20 oranında uranyum zenginleştirmeye başladı.

Brezilya, İran ve Türkiye uranyum-yakıt takasının uygulanmasını öngören Tahran Bildirisini imzaladı.

17 Mayıs 2010

9 Haziran 2010

BM Güvenlik Konseyi 1929 sayılı kararı ile İran'a yönelik yaptırımların kapsamını genişletti.

AB, 1 Temmuz 2012'den sonra üye ülkelerin İran'dan petrol ithalatını yasakladı.

Ocak 2012

İran ve P5+1 ülkelerinin temsilcileri İstanbul'da görüştü. Ardından farklı yerlerde bir dizi daha görüşme yapıldı ama sonuç alınamadı.

14 Nisan 2012**6 Ağustos 2013**

Cumhurbaşkanı Hasan Ruhani, İran ile P5+1 grubu arasında görüşmelerin başlatılması çağrısında bulundu.

İran Dışişleri Bakanı Zarif, BM Genel Kurulu için bulunduğu New York'ta P5+1 grubu ülkelerinin dışişleri bakanları ile görüştü.

26 Eylül 2013**24 Kasım 2013**

Cenevre'de Ortak Eylem Planı üzerinde anlaşmaya varıldı.

Ortak Eylem Planı (OEP) resmen uygulamaya geçirildi.

20 Ocak 2014**19 Haziran 2014**

Viyana'da sürdürülen görüşmelerden sonuç alınamadı, OEP altı ay uzatıldı.

Viyana'da yapılan görüşmelerin ardından OEP, 1 Temmuz 2015'e kadar uzatıldı.

24 Kasım 2014**2 Nisan 2015**

Lozan'da yapılan görüşmelerin ardından üzerinde mutabık kalınan hususlar kamuoyuna duyuruldu ve 20 Haziran'a kadar Kapsamlı Ortak Eylem Planı'nın (KOEP) tamamlanması öngörüldü.

Viyana'da KOEP üzerinde anlaşmaya varıldı.

14 Temmuz 2015**20 Temmuz 2015**

BM Güvenlik Konseyi, 2231 (2015) sayılı kararı ile KOEP'i onayladı.

İran Parlamentosu KOEP'i onayladı.

24 Kasım 2014

Kabul Günü

18 Ekim 2015

KOEP resmen kabul edildi.

Uygulama Günü

KOEP'te ambargoların kaldırılmasını öngören uygulama aşamasına geçildi.

16 Ocak 2016

Geçiş Günü

Kabul Günü'nden 8 yıl sonra veya UAEA'nın İran'da bütün nükleer faaliyetlerin barışçı olduğunu teyit eden 'Kapsamlı Sonuç Raporu'nu BM Güvenlik Konseyi'ne sunmasıyla gerçekleşecek. Geçiş günü ile birlikte geçici olarak kaldırılmış olan yaptırımlar ile daha önce kaldırılmamış olan yaptırımlar daimi olarak kaldırılacak.

Sona Erme Günü

Kabul Günü'nden 10 yıl sonra, aradan geçen sürede önceki BM Güvenlik Konseyi kararlarının yeniden uygulanmamış olması kaydıyla, 2231 sayılı kararın bütün hükümleri sona erecek ve BM Güvenlik Konseyi İran'ın nükleer dosyasını UAEA'na iade edecek.